

„Soča“ izhaja vsak potek in velja po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.10
Pol leta 0.70
Četrt leta 0.40

Pri oznanilih in tako tudi pri „periodicah“ se plačuje za navadno pristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 kralj
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v namski ulici ter v Trstu, via Cassana, 3.

Če se naj se blagovoljno pošiljajo mednarodno „Soča“ v Gorici na Travniki 16, I., naročnina pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalca in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Napete razmere med Nemčijo in Španijo.

Shod dveh cesarjev, našega in ruskega, v Kromerizu, kateremu se je v duhu pridružil tudi nemški cesar Viljem, smatral se je obče kakor poročstvo miru, katerega želijo vsi narodi. Govorilo se je sicer, da si prisvoji Avstrija Bosno in Hercegovino in da je na tem shodu Rusija v to privolila; a pomisliti je, da nastane za Avstrijo potem še le prava zadrega, ako polovičarskemu stanju v imenovanih provincijah konec naredi ter si ju prisvoji. Vprašanje nastane: kam ž njima? Ogrom izročiti provinciji ne, Avstriji ne, samostalni ne moreti ostati, kaj torej? Rešitev tega vprašanja bi pomnožila notranji prepir in domača vprašanja, in teh imamo — Bogu bodi potoženo — dovolj. Nekateri so se bali, da bi lahko iz tega vprašanja nastal kakošen prepir, iz katerega bi se izcimila občna vojska. Z ozirom na to pa, da Avstrija ne namerava sedaj razmer v Bosni in Hercegovini spreminiti, zdel se je mir na vsej črti zagotovljen.

Toda od koder bi človek najmanje pričakoval, pokazali so se pogubonosni oblaki, kateri pretijo vso nado o svetovnem miru uničiti. V Španiji, kjer kolera hudo razsaja, kjer je finančno stanje obupno, pričele so svigati naenkrat strele iz onih oblakov, prižgale so strasti vročekrvnega ljudstva, ki je pozabilo na vso domačo mizerijo in strastno zahteva, da se Nemčiji vojska napové. Povodi temu so sledeči: Nenasitljiva Prusija prisvojila bi si rada nekoliko zemlje tudi v inozemstvu, da bi si pripravila podlago takozvani kolonijalni politiki. Ker pa imajo povsod Francozi, Angleži in Rusi svoj nos vmes, in se teh neupa nadlegovati, lotila se je Španjcev, ki so sedaj — kakor že navedeno — v velikih finančnih in drugih stiskah. Že prvi glas, da hočejo Nemci Karolinske otoke, ki spadajo že stoletja španjskemu kraljestvu, zasesti, razburil je Španjce tako močno, da so se v glavnem mestu Madridu in drugod po vsem kraljestvu proti Nemški demostracije vršile. Ko so pa Španjci poizvedeli, da so zasedli nemški vojniki jednega imenovanih otokov in tam nemško zastavo razobesili, skipela jim je kri — že sama na sebi vroča — in nasledki onih dejanj, ki so se potem v Madridu vršila, so nepre-

računljivi. Nemška vojna ladija izkrcala je namreč 24. avgusta krdelo vojakov na otoku Jap, ki so nemško zastavo razvili; a 5. septembra zbrala se je pred palačo nemškega poslanca v Madridu mnogobrojna ljudska množica, ki je pobila okna nemške palače, nemško zastavo z droga potegnula in jo raztrgala. Razburjena množica je strastno zahtevala, da se Nemčiji takoj vojna napové, ter je klicala: smrt Nemcem, žive! Španjska!

A kaj sedaj? Nemčija je hudo žaljena; ko bi tudi hotela vprašanje o Karolinskih otokih opustiti ter vojake nazaj poklicati, vendar čast take in vsake države ne dopušča, da ne bi zahtevala zadostenja zaradi žaljenja. To mora Nemčija storiti, a ravno v tem tiči nevarnost za mir. Španjci nočejo dati nobenega zadostenja in zahtevajo vojno. Kralj španjski Alfonso XII. je gotovo drugega menenja, on bi rad stvar poravnal, a boji se razdraženega ljudstva in tudi svojim ministrom ne zaupa. Nemčiji je pa tudi mnogo na tem ležeče, da se ne omaja kraljev stol, ki je Nemcem prijazen; ustanovila bi se lahko potem republika (ljudovlada) ali pa prišel bi na španjski prestol drug kralj. Oboje bi bilo Bismarku neusečno, ker jedna ali druga teh dveh novih vlad sprjaznila bi se s Francozom, smrtnim sovražnikom Nemcev, ter pomnožila vrsto nemških sovražnikov. Zadrega španjskega kralja torej ni majhna, a za Nemčijo je še večja. Res je, da je nemška mornarica kos španjski, da jo celo zelo prevladuje; a kdo dá Bismarku zagotovilo, da se prvi ne pridruži Francoska in da ne bi jo Angleži, če tudi skrivaje, podpirali? Pogled na bodočnost in na druge okoliščine sili Nemčijo do previdnosti; vidi se tudi nemškim listom, kako si prizadevajo strast krotiti in jezo zakrivati. Ko ne bi bilo med Nemčijo in Španijo Francoske, potem se ve da bi bila stvar drugačna, Nemci bi poslali nekoliko polkov v Madrid, pa bi bil mir; a na vojsko na suhem še misliti ni.

Štrena je tedaj zelo zamotana; vsa Evropa je radovedna, kako se bo razmotala. Bog daj pravičnemu moč in zmago!

Slovencev romanje v Prago.

(Dalje)

V Pragi smo! Oj ti zlata Praga „stovežata“, kako krasna, kako voličastna si! Ima Avstrija mesta, ki so večja, bogatejša; a znamenitejšega od Prage nima. Sam Dunaj se gledé zgodovinske znamenitosti ne more meriti sè zlato Prago. Praga je vtelesena povestnica. Tu vsak kamen, vsaka ped zemlje, vsako poslopje pripoveduje o davnih dneh, o dogodbah tožnih in veselih. To zlato Prago, to je: nekatere njene spomenike in znamenitosti naj danes na kratko predočim blagovoljnemu čitatelju „Soča“.

Praga sama ima pet glavnih oddelkov namreč: Staro mesto, Novo mesto, Jožefovo (židovsko mesto) na desnem bregu Vltave, in Mala strana in Hradčani na levem bregu reke. V mestu samem je nad 160.000 prebivalcev. Ako doštejemo tem še predmestja: Karlin, Žižkov, Vinograde, Višegrad in Smihov, naraste njih število do 250.000 duš. Večina je katoliška, a zraven nje biva tu okolo 3000 protestantov in 15.000 židov. Vltava loči mesto na dvoje, a veče ga spot sedem mestov; po dveh skrajnjih teče železnica, a v sredi je: most Palačkoga, „Franciškov most“, (ki se pnd čez „strelčki“ otok in ki ima poleg sebe še „Žofjin“ in „židovski“ otok,) dalje „Karlov most“, „Fetezova lavka“ in „Franciška Josipa“ most. Že o teh mosteh samih bi se dalo mnogo pisati. T. n. pr. most Palačkoga, ki veče Podskali in Smihov, počiva na dveh pobjeznih in na 6 rečnih stebrih in je vse iz rude če bele in modre skale Oriške in Černokostelske. Na sklepih oblokov so izdelani grbi vseh imenitnejših mest čeških. Most je 229 metrov dolg in je stal 1 milijon in 157 tisoč gold. Franciškov, Franca Josipa most in Fetezova lavka so železni in so stali od 300 do 600 tisoč for. Mi pojdemo do Karlovega mosta. Pred mostom na desnem bregu Vltave stoji na križovniškem namestju (pred križovniško cerkvijo) spomenik Karola IV. očeta domovine. Postavljen je bil l. 1848 o petstoletnici praškega vseučilišča. Most sloni na 16 oblokih in je 497 metrov dolg. On ima že celo zgodovino, katere pripovedovati pa prostor ne dopušča.

LISTEK.

Zanimivosti iz zgodovine c. k. kmetijskega društva v Gorici.

(Nabral E. Kl.)

(Dalje.)

V isti prvi seji je odobril zbor sledečo okrožnico, katero je potem razposlal po deželi in priobčil tudi c. kr. kupčijski oblasti:

„Ker je materinska previdnost presvitile naše Cesarice za blagor njenih podložnikov ustanovila v pokrezenih grofijah goriški in gradiški kmetijsko društvo v namen, da se zboljša ta tako potrebna in človeštvu tako koristna obrt, vabi društvo po javnem potu vse dobre rojake in prebivalce istih grofij, naj naznanjajo njemu ali njegovim društvenikom ustmeno ali pismeno novice, poskušnje, najdbe in lastno menenje o tem, kako naj se na najboljši način zboljšujejo zemljišča; pokažejo naj ledine, ktere bi tako ali tako obdelane dajale kaj pridelka; izrazijo naj svoje menenje, kako naj se zboljšajo zemljišča, ktera že kaj rodé kot gozdi, njive, vinogradi, travniki, pašniki itd. s tem, da se jim pride v pomoč, ali da se obravnajo; enako naj naznanjajo stvari, ki zadevajo vpeljavo novih kmetijskih obrtov, na primer mlinov za olje, za žaganje lesu, vinotiskalnic, kako se na najboljši način izdeluje predivo, kako se prede, pripravlja, izdeluje volna, kako se delajo jezovi, zagraje itd. Društvo zagotavlja, da bo vse prav radovoljno sprejemalo in da se ho tistim, kateri bodo nasvetovali zares koristne stvari in take, ki se dejansko sponesejo, ne samo zahvalilo ter jih vpisalo v javne imenike kot za javnost zaslužene osebe, ampak njihovo zaslugu bo naz-

nanilo tudi po primernem potu celo do ces. kralj. prestola, da dobé tisto darilo, katero odločuje milost Njenega Veličanstva z Najvišim sklepom 4. junija 1785 tistim, ki bi se s koristnimi nasveti odlikovali. Med nasveti in znajdbami pa, ktere bi kdo blagovolil naznaniti, bomo prednost dajali tistim, ktere se dajo lahko kmalu in na priprost način izvajati in pa uže začetim stvarim, ktere so zanesljivo koristne“.

„Ob enem se naznanja, da bo vsakemu, kdor bi mogel dati kako pojasnilo o kakem kmetijskem načrtu ali o kaki znajdbi, ktere naredi družba, ali se jej po drugih naznanijo, dovoljeno, da si vzame, ali da mu priskrbi tajnik odpis za prav majhno odškodnino“.

„Tako bo družba delila tudi semena ali rastline, ki jih bo imela, vsem, ki se za to oglašijo, samo da plačajo stroške ter zagotové, da bodo rabili seme za sedem setev in da ne bodo kupčevali z rastlinami“.

Dalje je sklenil zbor, predlagati ces. kralj. kupčijskemu zboru, naj dovoli, da se sme podeliti v vsakem izmed razdeljenih okrajev 10 gl. darila tistemu, kateri bi najbolje dovršil to ali ono kmetijsko delo ter bi ga zato priporočal gospod društveni nadzornik dotičnega okraja.

Slednjč je sklenil zbor, da priredi javno kmetijsko akademijo (zborovanje), ktere se bo smel udeležiti vsak pošten državljan; razpravljali se bodo predmeti, katerih namera je povzdiga kmetijstva.

Po sklepih prve seje sodimo lahko, kak duh je vél v takratnem kmetijskem društvu. — Ono je imelo kot ude s početka samo plemenitaše, a uže v drugi seji sta pristopila dva jezuita OO. Damiani in Rocher in v isti seji je zbor sklenil povabiti duhovenstvo po deželi, naj pospešuje društveno delovanje. Dotična okrožnica se nam zdi zadosta zanimiva, da jo tu priobčimo:

„Ker je Njeno ces. kralj. apost. Veličanstvo Marija Terezija, naša premilostna Cesarica ustanovila v pokrezenih grofijah goriški in gradiški kmetijsko društvo samo v namen, da se pospeši javni blagor in olajša ubožstvo, — spoznalo je isto društvo za primerno in dobro, prositi prečastite gospode kurate, kateri oskrbujejo po vaseh poduk in dušno odgojo, naj v svojih privatnih in javnih govorih razlagajo ljudstvu, da se ni to društvo ustanovilo za drug namen, kakor za to, da bi pospeševalo njih blagostanje ter skrbelo, da ne bodo živeli v takih revah, ampak da bodo imeli boljše dohodke in v vsem veče sreče. Da merijo torej vse pozvedbe, prepričevanja in poduki gospodov udov kmet. družbe samo na to, da razjasnijo kmetovalcem, kako naj si zboljšajo zemljišča in dohodke, kako naj bolje izkoristijo svoje pridelke, kako uvédejo nove pridelke v svojo korist, in kako naj na vspešen način porabijo svoj trud; — oni gg. družbeniki ne bodo nalagali najmanjšega bremena, ne bodo oblastno postopali, niti z močjo, mariveč si bodo prizadevali s prigovarjanjem, s praktičnimi poskušnjami z darili izpodbujati marljivost kmetovalcev v njihov prid; potem pa bodo po gosposkah sporočali ces. kralj. dvoru kolikor o marljivosti in dobrovoljnosti pridnih delavcev, toliko o trdovratnosti in nemarnosti zanikerni h, da se obdario zaslužni in dobrovoljni, a k dolžnosti primorajo zanikerni“.

„Družba se zanaša na iskrenost, previdnost in modrost Vašo, prečast. gospod, da izvolite podpirati v tem njeno delovanje spodbujaje in pregovarjaje farau, naj se poslužé dobrote, ki se jim pouja in to tem bolj, ker vpliva to na korist vsake države hodi si cerkvene ali posvetne, da se omeji lenoba, da se zmanjša število zločinov, ki jih ona rodi, in da se prečast. revščina farau“.

(Dalje pride.)

Na vsaki strani mosta t. je: na zagraji, nad oblaki, stoji po 15 svetih kipov, tedaj vkupe 30. Osmi kip na desni strani je sv. Janeza Nepomuka. K temu romajo vsako leto 16. maja brezštevili pobožniki z vse češke in moravske dežele. Med 6. in 7. kipom na desni postavljena je marmornata plošča z napisom, ki naznanja, da od tod je bil sv. Jan Nepomuk vržen v valove Vltave, kjer je umrl kot mučenik. Čez most pridemo na Malo strano. Tam najdemo polno poslopj, katere bi trebalo ogledati: samostan reda malteškega, spomenik Radeckega, cerkev sv. Tomaža, sv. Nikolaja, generalno poveljništv., c. k. namestištv., i. dr. A mi stopajmo v reber, na kraljevo Hradčane. Ko smo mi dne 18. avgusta korakali navzgor, bila je ravno slovesna maša za presv. cesarja odaluzena, in brez števila kočij je drdralo mimo nas. Imeli smo priliko ogledati si najvišje dostojanstvenike in veljake mesta praškega in češke zemlje. Hradčani se imenuje oel oddelak mesta, a jaz vam omenim nekoliko le kraljevi grad in cerkev sv. Vita. Kraljevi grad je velikansk in veličastna stavba. Kakor berem nekje, je v njej 440 soban. Mi smo si ogledali najimenitnejše. Videli smo „nemško“ in „španjolsko“ dvorano, ki se rabite pri dvorskih slavnostih, gostijah, veseljah; videli smo „Vladislavovo“ dvorano, kjer novokronani kralj češki vsprejemlje poklanjanje stanov. Ta dvorana je 68 metrov dolga, 19 m. široka in 13 m. visoka. Ljubljanski pevci zapeli so v teh dvoranah prekrančno nekoliko slovenskih pesmij. Glasovi tu prekrasno donijo. Ogledali smo si pa tudi zgodovinsko dvorano, kjer sta bila l. 1618. Martinic in Slavata skozi okno vržena, kar je dalo početek tridesetletni vojski. Padla sta 16 metrov globoko, a kakor znano na gnojnišče, tako da se nista ubila. Pod okni ste postavljeni v spomin na to dogodbo dve piramidi. Dvorana pa je še danes ohranjena v istem stanu, v kakršnem je bila oni usodni dan.

Katedrala sv. Vita je bila prvotno okrogla cerkva v romanskem slogu postavljena že okolo l. 930; pozneje je bila predelana v romansko baziliko in še le Karol IV. je v spomin povišanja škofije praške v nadškofijo sezidal božji hram v sedanjem, gotičkem slogu. Ali ta hram bil je v teku let zelo poškodovan po husitskih vojskah, po obleganji Prago od Friderika II. Pruskega (22.000 bomb je tedaj padlo na ta božji hram); pokvarjen je bil ta hram tudi z nejdakim zidanjem. Še le l. 1859. začelo se je to svetišče popravljati in dozidavati po prvotnem načrtu; ko bo dodelano, bo eno najkrajnejših svetišč na svetu. Največi zvon, Zigmund, tehta 15120 kilogr. Kapelice je v katedrali dvanajst. Ta katedrala, te kapelice so umetno delo najboljših čeških staviteljev, slikarjev, kiparjev, rezbarjev, tu so grobje in spomeniki cesarjev, kraljev čeških, škofov in drugih imevitnikov. Tu imaš ogledovanja in premišljevanja za cele dneve dovolj. V prvi kapeli sv. Sigismunda imaš njegove ostanke in one njegove žene sv. Konstancije, in nagrobne spomenike Zigmunda Batorija in grofov Černinov; nad kapelo sv. Mihaela so shranjeni cerkveni zakladi: n. pr. meč sv. Štefana in sv. Václava, in druge starine in dragocenosti; v neki drugi najdeš grob in grobni spomenik Bretislava II. in Boživoje II; drugje nagrobek Bretislava I in Jute njegove soproge; v kapeli Šternberški grobni pomnik kraljev Otokarja I in II; v kapeli sv. Šimona in Jude nagrobek kralje Rudolfa I. Nasproti kapeli sv. Jana Nepomuka stoji grobni spomenik tega svetnika; ves je srebern in vlit iz 3700 liber srebra, vrednost, 210.000 gold. Omenim naj samo še kapelo sv. Václava, ki je iz vseh najbogateje okrašena. Stene so vse vložene s češkim drugim kamenjem, gladko brušenim. Tu se še hrani čelada in železna srajca sv. Václava. V vratih se kaže tist železni obroč, za katerega se je svetnik držal, ko se je pod mahljaji morilcev zgrudil. Vrh kaple je kronna soba, kjer se hranijo krona in druge dragotnije čeških kraljev. V tej kapeli bil je l. 1526. nadvojvoda Ferdinand avstrijski izvoljen za češkega kralja in tu je po kronanji kralj nekoliko gospodov povzdignil v viteze sv. Václava. — Pred glavnim altarjem, sredi glavne ladje stoji kraljevi mavzolej iz belega, saleburškega marmorja od Rudolfa II postavljen za 32000 cekinov. Na vrhni plošči leži Ferdinand I, njegova soproga Ana Jagelonka in Maksimiljan II v živi velikosti; na straneh pa so polizbočena poprsja Karla IV. in njegovih žen; Václava IV. Ladislava Pohrobka in Jurija Podebradskega, ki vsi v tej grobnici počivajo okolo Rudolfa II. Ko bi Praga ne imela nič razen Hradčan, bila bi vredna, da človek tja potuje in si jo ogleduje. A koliko drugih spomenikov iz davnih in novejših dni hrani še v sebi!

Dopisi.

Od desnega brega Soče, dne 7. sept. Ker si se, draga mi Soča, izrazila v svoji zadnji številki, da pričakuješ natančnejšega poročila o poduku, ki se je vršil dne 1. 2. in 3. sept. t. l. v centralnem seminariju v Gorici, zatorej sem prijel jaz za svoje nevrnetno pero da Ti sporočim, kar sem tedaj videl in slišal.

Vše pred osmo uro začno se poslušalci zbirati v neki šoli centralnega seminarija. Navzoči so bili gg. učitelji, organisti in pevci iz Goriškega, Cerkljanskega, Tominskega, vseh okoli trideset oseb, le iz Kanalkega, Koboridakega in Bolškega ni bilo nobenega. Morda je tem gospodom pot bila predolga, a ker se je celo organist iz Vojskega, ki je bolj oddaljen kakor prvi, poduka udeležil, tiči morda vzrok kje drugod. Točno ob 8. uri pozdravi nas z jedernatimi besedami čest. gosp. Dr. Sedej. Na to začne omenjeni gospod razlagati zgodovino cerkvene glasbe tako umerno in razločno, kakor je le profesorjem lastno. Drugo uro nastopi čest. gosp. Kokošar, govoreč prav po domače se zdravim humorjem, razlaga, kakó je treba nebeški dar glasu gojiti in varovati ter dokaže, kakó se najlože priučiti uže mladino petju po takozvani številkini metodi.

„Kričanje iz šole, reče g. govornik, da pride petje notri, kričanje iz cerkve, da bo imelo prostor petje.“ Potem našteva napake pri petji, katere se morajo opustiti i. t. d. Tudi ta gospod je bil kos svoji nalogi, ter pokazal, da je spreten učenik petja in praktičen odgojevalec mladine. Ob 10. uri bilo je pol ure odmora, da sta se med tem duh in teló odpočila. O polu enajste nastopi g. D. Fajgelj in govori o harmoniji in sicer o intervalih, o troglasu in njena legah, kar je vsakemu organistu treba na pamet znati, ako hoče nositi to ime. Kakošne muzikalne zmožnosti da ima ta gospod, ve vše vsak, kedor se le količkaj z njegovimi skladbami ukvarja. Menim da imamo malo taciš večakov gledé harmonije in kontrapunkta na Primorskem.

Le prehitro je minil čas, takó da smo ugibali, ali niso tisti dan goriški cerkovniki poldan prezgodaj zvonili. Popoludne ob 3. se zopet zberemo k poduku. Zopet nadaljuje l. vo uro č. g. Dr. Sedej, govoreč o koralu, o njem ubogem, razupitem koralu, ktereга muzikalno veljavo in lepoto je omenjeni gospod teoretično in praktično jasno dokazal. Drugo uro je govoril g. D. Fajgelj o napravi novih orgel ter dal prav praktične migljaje. Tretjo uro nastopi čest. g. A. Harmel, župnik v Šebreljah. Č. g. župnik jame govori o dirigovanji pri petji, o lastnostih pevovodje in o intonaciji pesmi. H koncu smo še za poskušnjo zapeli Kyrie in Gloria iz g. Fajgeljnovog troglasne maše. Kak umetnik da je g. župnik v glasbi, zlasti v dirigovanji, ve le oni, kateri je uže imel priliko z njim občevati, a še posebno njegov šebreljski kor slišati. Podučevali so zgorej omenjeni čest. gg. tudi drugi dan po napovedanem učnem redu, ki je bil na sobinih vratih pribit. Samo g. D. Fajgelj je bolj o harmoniji govoril, kakor o sestavi orgel, ker v celi Gorici ni mogel najti po najnovejšem sistemu sestavljenih orgel, ktere bi nam pokazal. Število poslušalcev se je bilo pomnožilo na 38. Ko so pa tretje jutro nekateri poslušalci bili željo izrazili, da bi zaradi silnega dela in zaradi lepe prilike, bil je namreč četrtak, radi domov odrinili, so č. gg. učitelji sklenili, da se poduk tretji dan o poludne konča. Preden smo se razšli, so č. gg. izrazili poslušalcem svojo zadovoljnost. Č. g. župnik H. je pa v sklepnem govoru še to častoval: „Ceciljanstvo ima vže od nekdanj hude boje se silovitimi nasprotniki, a ukljub vsem tem silnim navalom, se ono lepo razvita in z božjo pomočjo se bo pri nas, kakor se jaz nadejam, v 10 letih popolnoma razvilo.“ Volčanski organist, starosta izmed poslušalcev, se h koncu v imenu vseh poslušalcev, g. učiteljem zahvali za njih požrtvalnost in trud, ter objubi, da se hočejo poslušalci po njih naukih ravnati. Na to so razdelili spričevala onim, kateri so jih hoteli imeti. Na spričevalih je bilo zabelježeno, da se je dotični poduka resnično udeležil. H koncu dostavim še da gl. ceciljanski odbor boljšega ukreniti ni mogel, kakor da je napravil letos puščevalni tečaj, kajti človeku ne zadostuje le to, kar čita v knjigah, marveč potrebuje praktičnega poduka, žive besede.

Da bode ta poduk obrodil mnogobrojni sad, namreč večo navdušenje za pravo cerkveno petjo, prepričanje o resničnosti ceciljanske ideje, ne dvomi-mo. Sicer pa blagoslov od zgora.

Iz Brd, 7. septbr. Včeraj popoldne je imelo katoliško politično narodno društvo „Slovenski jez“ svoj redni občni zbor v Biljani. Došlo je precejšno število rodoľubov, raznih stanov, iz bližnjih in daljnih vasi, celo iz oddaljenega a vzbujenega Št. Ferjana. Občni zbor je odprl predsednik z nagovorom in kratkim popisom glavnih društvenih dogodkov v dokončanem opravljenem letu. Nadaljeval je g. tajnik z nadrobnim sporočilom o delovanji društvenega odbora; g. blagajnik pa je položil račun o društvenih dohodkih in stroških, ki je bil po treh udih pregledan in potrjen. Iz vsega se je spoznalo, da je bil odbor zelo pridn. Toliko sej imeti, ko ima odbor svoje ude razkropljene po raznih, oddaljenih vaseh, to je res pridnost izgledna. Privredil je bil ta odbor v Vipoljih „besedo z godbo“ dne 24. avgust 1884, v Drnovku „zabavni večer“ dne 11. febr. 1885, v Biljani „slavnost v spomin tisočletnice sv. naših apostolov Cirila in Metoda“ dne 5. julija 1885, pri kateri se je blagoslovila nova, krašna slika teh svetnikov. Poslal je odbor tolaživo „adreo“ našem p. sniku S. Gra-

gorič-u, ker mu je nekdo napal bil „poezije“. Odposlal je ta odbor „častitko“ prevz. g. J. J. Strosmajerju za njegovo 70 letnico, na katero je prijel duhovit odgovor in dar „za sliko“ (20 gl.) i. t. d. Odbor je imel tudi svojega zastopnika med romarji na Velehradu; sploh odbor je razumel imenitnost leta 1885.

V novi odbor so izvoljeni skoraj vsi prejšni odborniki, namreč ti-le: And. Žnidarčič; vikarij, Lovro Juvančič, župnik, Miha Vuga, kaplan, Ant. Žnidarčič, župan, Franc Cukjati, župan, Jož. Košlin, župan, Ant. Jakončič, posestnik; Ant. pl. Reja, posestnik; Miha Zamar, posestnik, Anton Belé, učitelj, J. Baštjančič, poštar. — Pred volitvijo se je vpisalo nekaj novih udov, in se je sklenilo časnik „Mir“ naročiti za 9 vasi. Letnina je 50 kr. Pozdrav!

Černiče, dne 2. sept. Pred kratkim je cenjena „Soča“ naznanila, da bode v marjanski obrtnijski šoli 15 prostorov za učence prostih; dobro bi bilo, da bi naši fantje te prilike ne zamudili ter šolo obiskovali. Se ve, nekaterim je šola predaleč, nekaterim ne gre krajcar iz žepa, nekateri se bojé velikih stroškov, drugi se boje italijansčine, ker tam se razlagajo učni predmeti samo v italijanskem jeziku, največ jih je pa takih, ki se boje, da bi se ne naučili drugega nego stolarstva. Mislim pa, da ta kriva misel ne izvira od drugod, kakor iz Gorice, ker še jaz sem slišal od goriškega mojstra: „v Marijanu se ne naučiš drugega nego stole delati“. Ne dá se tajiti, da se sploh tamošnji ljudje se stolarstvom pedajo; njih stoli so po vsem svetu znani, ni čudo, da so tudi v Gorici znani kot stolarji. A da bi kdo mislil kaj takega o marjanski šoli, motil bi se. Ako se pa hoče kdo prepričati o resničnosti moje trditve, je zdaj lepa prilika, ko so razstavljena dela učencev vseh 3 tečajev do 14. t. m. Geometrična dela, risanje od pike in črte do težavnih projekcionov in konstrukcij sence, kar so učencem na realki preglavico dela, so jako lepa. Risanja ornamentov, peres i cvetec, posnetih iz starinskih ostankov, renesans-podobne z živimi barvami in vsakovrstna prostoročna dela s tušem in svinčnikom, načerte vsakovrstnih najnovejših mizarskih izdelkov vidiš pred sabo. Oglej si doveršena in nedoveršena dela, povsod se kaže snažnost. Doveršeni mizarski izdelek kaže se v skladbi kakor bi bil ulit tako, da ne najde na njem pogreška nastrožji kritik.

Ako bi bil kdo poznal pred tremi leti te učence in bi mu kdo zdaj pokazal njihova dela, gotovo bi ne verjel, da so tisti poglavci danes na ogled postavili taka izvrstna dela.

Vsakemu je lahko znano, da se niso učenci, kateri so pred tremi leti v šolo bili sprejeti, iz višjih šol tje preselili, ampak večinoma iz kake dvorazredne ljudske šole. Mnogo bi se ne moralo od njih tirjati, ali vendar čuditi se je Furlanom, kako so izobraženi v nemškem jeziku in v pisavi; še bolj se je pa čuditi gospodom vodji in učiteljem, njih trudu, potrpežljivosti in nepristranosti gledé narodnosti učencev. Nikar tedaj, dragi mi stariši ali otroci, ne dajte se preslepiti od tistih, ki Vas od te poti odvrtaajo. Tukaj se naučé otroci ne le izvrstno dela, ampak vsega, kar je mojstru dandanes treba. Marjanski ljudje so pridni in pošteni, postrežni, pobožni, tako da smete njim otroke zaupati. Gospod vodja in gospodje učitelji storijo z učenci, posebno s Slovenci, več nego svojo dolžnost, kar je vsakemu razvidno, kdor je imel tam posla. Visokorodni okrajni iglar iz Gradišča, vitez pl. Wintschgau pa skrbi zelo za šolo ter pazi in gleda, da dobijo tudi Slovenci podpore, če so potrebni. Hvala mu!

S. L.

Politični pregled.

Naš presvitli cesar se odpelje iz Celovca, kjer je bil jako sijajno sprejet, v Požego v Slavoniji, kamor dospé 12. t. m. in ostane do 16. Odtod popelje se v Budimpešto, oziroma v Gödöllö.

S patentom 5. sept. t. l. sklican je državni zbor 22. t. m. na Dunaj. Prva seja bode istega dne ob 11. uri predpoludne, prestolni govor pa najbrže še le naslednji dan. Zadnja nedeljo popoldne bil je pod predsedništvom cesarjevem ministerski svet, ki se je pečal z zadevami državnega zbora.

Hujskanje levičarskih časopisov zaradi napadov nemških telovadcev v Kraljevem dvoru je nekoliko ponehalo. Mestno zastopstvo razposlalo je natanko sestavljen popis vseh uzrokov in povodov onim obžaljevanja vrednim nemirom, a iz teh je razvidno, da niso Nemci tako nedolžni, kakor hočejo svetu kazati. Židovsko-liberalni listi molčijo radi tega popolnoma o tem popisu.

V zunanji politiki vleče vso pozornost naše nemško-španjski prepir radi Karoliških otokov.

Ker govorimo o njem na prvem mestu, ni treba ga nam tukaj zopet razpravljati. Druzih važnih novic pa ni.

Domače in razne vesti.

Njena cesarska Visokost cesarična Štefanija napovedala je že dvakrat izlet v Oglej, kjer so jo pričakovali dežni glavar grof Coronini, oglejski župan in drugi dostojanstveniki, a neugodno vreme in nemirno morje zaprečilo je obkrajat nameravan izlet. Visoka gospa obiskala je v ponedeljek Barkovlje, kjer se ji je predstavil med drugimi tudi državni poslanec Nabergoj; ogledala si v Trstu vilo Rivoltella, šla v Kope in Isolo, kjer je bila povsod navdušeno sprejeta. V torek nameravala je priti v Postojno, da si ogleda postojnsko jamo. V sredo spustila se je nova ladija „Posejdon“ v pričo prevzivošne gospe v morje.

Zlata maša. Preč. g. Alojzij Zängerle, mnogoletni profesor novega zakona pri tukajšnjem centralnem semenišču, pravi konzistorijalni svetovalec, prosinodalni izpisaevalec, sedaj v pokoju bivač v Gorici, je obhajal večera ob 9. petdesetnico svojega mašništva v tukajšnji Uršulinski cerkvi prav slovesno. Azistirala sta mu: lastni g. brat, župnik v Marijanu in župnik iz Rude.

Med raznimi voščili omenjamo prevz. knez nadškofa in deputacijo semeniških profesorjev, ki so še čvrstemu jubilaru in nekdanjemu sotrudniku svojega voščila osebno izrazili.

G. M. Dr. Kerševani, zdravnik se je končavši svoje potovanje povrnil v Gorico.

Družba sv. Vincenca v Gorici, katera je že v preteklem šolskem letu priskrbovala nekaterim dijakom obeh narodnosti hrano ter jim ponujala priliko, da so pod dobrim nadzorstvom prosti čas sebi v korist porabili, namerava letos to prekoristno in vse hvale vredno započeti v večji meri nadaljevati. Priporočamo to društvo najtopleje vsem našim prijateljem in sploh vsem Slovincem ter jih prosimo, da je po močeh podpirajo.

Veselica v Vipavi, katero so bili priredili naši vrli slovenski dijaki, dala je 180 gl. čistega dobička, kateri se je že izročil predsedništvu političnega društva „Sloga“. Izpolnujemo prijetno dolžnost, ako se gospodom rediteljem, sodelovalcem in vsem onim, kateri so do tako sijajnega uspeha pripomogli, najtopleje za to podporo zahvaljujemo. Bog blagoslovi njih namene! Za njih trud pa jim po priprosti slovenski navadi kličemo: Bog plati! Odbor.

Shod v Tolminu, o katerem smo zadnjič obširno poročali, vzbudil je na Vipavskem in na Krasu vnovič, željo da bi gospod vitez Tonkli izvolil tudi za ta okraja (nekateri svetujejo „pri Rebku“, drugi v Rihemberku) shod sklicati. Dobili smo dopisov v tej zadevi od več strani, katerih pa z ozirom na tukajšnje razmere ne moremo objaviti.

V Ajševski zadevi poslana je bila na nad sodnijo v Trst prošnja, da bi se vršila obravnava drugod, ker ni zmožen preiskovalni sodnik slovenščine in ker sta upletena v to zadevo dva avskultanta tukajšnje sodnije in predsednikov sin. Odgovor pravi, da ni prošnja v zakonu utemeljena. — Iz zapora izpustili so bili do večeraj zvečer Komelovo dekle in pet fantov, sinoči pa so izpustili še ostale.

Na Sv. Goro prišlo je na božjo pot v nedeljo, ponedeljek in v torek mnogo romarjev od vseh strani. Na solkanski cesti srečal si cele procesije ljudi vračajočih se iz Sv. Gore, prepevajoče svete pesmi v čast božjo. Mnogo jih je odšlo na druge strani na Kanalsko, na Vipavsko in v hribe, a pri vsem tem je v mestu kar mrgolelo pobožnega ljudstva, največ slovenskega, ki je Goričanom marsikteri novce pustilo. Dobri taki „gostje“, kaj ne da „Corriere“?

Ščuvanje brez konca. „Corriere“ pripoveduje v zadnjem listu o izvirajočem romanji Slovincem s zastavami in živiočli v Ajševico. To ni toliko napačnega; a takoj dostavlja list, da sta bila slučajno istega dne v Ajševici dva Goričana, katera sta bila primorana slovensko govoriti. — Jeden teh dveh, kateri ni zmožen slovenščine, bi bil tepen, da nista dva domačina posredovala ter ga branila. Ker vemo, da živi „Corriere“ le od ščuvanja zoper Slovence, ker smo se že večkrat prepričali, da v takih zadevah ali povsem laže ali pretira, kakor se je to zgodilo s Čeruškim poročilom, da so tam dva godca pretepli, dalje o pretepih v Mirnu, Šempetru in Podgori, kar je moral židovski poštnjak preklicati; — z jedno besedo, ker „Corrierju“ ničesa ne verujemo, uverjeni smo bili takoj, da ni tudi v tem slučaju resnice poročal. Obrnili smo se pri vsem tem do avtentičnega vira ter poizvedeli, da „Corrierjeva“ notica je zopet le brezvestno ščuvanje zoper Slovence. S takim listom se je pač težko pripraviti, ker vse take in enake novice zavija v neko negotovo obliko „si dice, si raccontano“, da mu ni lahko do živoga. A v tem slu-

čaju vé se, kdo sta bila ona dva, katera sta bila tam. Ali sta ona dva to novice izmisliła, ali pa „Corriere“. Prosimo torej možake, ki so bili v Ajševici navzoči, naj detičnika uradno silijo, da pravico povesta ter na tej podlagi „Corrierju“ tožijo ali pa vsaj silijo, da to Slovence sramotilno notico prekličie. Mi bomo od sedaj vsako tako vest natanko zaznamovali ter prosimo vse naše župane in zasebnike, da sami varujejo čast narodovo pred takimi brezvestnimi grdilci.

Gospod Ivan Lapanja, naš rojak, kateri je do sedaj prakticiral pri tukajšnjem inženjerji Erzetiči, napravil je v Trstu izpit iz zemljemerstva s prav dobrim uspehom. Sedaj se preseli naš vrli rodoljub v Tolmin; želimo mu prav iz srca lepo prihodnost ter ga vsem našim rojakom najtopleje priporočamo.

Poziv živinorejcem. C. kr. kmetijsko društvo v Gorici je sklenilo v povzdigo deželne živinoreje nakupiti z denarno podporo visokega c. kr. kmetijskega ministerstva za leto 1885 nekaj švicarskih bikov „Unterwaldenskega“, plemena, kateri se bodo oddali v političnem okraji Sežanskem, v sodnijskem okraji Ajdovskem, in v občinah Devin, Doberdob, Opačjeselo, Miren (razun Rupe) in Gabrije.

Predsedništvo omenjenega društva naznanja to stvar uljudno slavnim županstvom da, udobé sposobuo osebo, kateri bi se mogel podeliti v varstvo eden izmed ukapljenih bikov.

Prošnje v tem zmislu naj se do 20. septembra t. l. po dotičnih županstvih društvu določijo. Bikorejci, katerih prošnje se uslišijo, bodo morali, kadar prejmejo bika, zavezati se, da spolnijo vsa ona pravila in pogoje ki se nahajajo v pogodbi in dotično županstvo bo moralo za-uje poroštvo prevzeti.

O trtni nadlogi prinašajo tukajšnji italijanski listi vest, ki bo vse naše vinogradnike z veseljem napolnila, ako se uresniči. Prof. Velicogna pripoveduje namreč, da se je posrečilo bratom Bellussi v Tezsu pri Koneljanu najti sredstvo, katero ugonobi ne samo bolezen pri odpadanju trtnih pores (peronospera), ampak tudi navadno trtno bolezen (oidium). Pri tem novem sredstvu (apnenski hidrat) ni treba žvepljanja.

Čitalnica v Prvačini napravi dne 20. t. m. v Prvačini sijajno veselico z orkestrom pešpolka goriškega. Spored prihoduje.

Vipavski rodoljubi napravijo dne 17. t. m. (ne 16.) slavnost o priliki razkritja spomcnikov ranjkih prečastitih gospodov: profesorja Kocijančiča in dekana Gabrijana. Vabila za to slovesnost so se že razposlala; ako bi se kdo hotel slavnosti udeležiti in ni vabila dobil, oglasi naj se pri uredništvu „Soča“. Sicer bo pa dobro došel tudi brez njega. Nadejamo se, da bodo čestilci ranjkih iz Goriškega isti dan v Vipavi v lepem številu zastopani. Spored slavnosti je ta-le: 1) Slovesna sv. maša ob 10. uri v farni cerkvi. 2) Pred šolskim poslopjem zapoje se pesem „Molitev.“ 3) Slavnostna govora. 4) Blagoslovljenje dotičnih ploščic. 5) Petje. Ob 1/2 ene ure popoldne bo de slavnostni banket. (Couvert 1 f., — Kdor se banketa hoče udeležiti, naj se oglasi saj do 14. t. m. pri vodstvu ljudske šole v Vipavi ustno ali po dopisnici).

Iz Barke se nam piše, da je dne 6. t. m. tukajšnji vikar č. g. Ivan Kravanja med vasjo Barka in Vatovlje od mrtvuda zadet koj na mestu dušo izdihnil. Naprosil ga je bil namreč bližnji sosed č. g. kaplan Vatovski naj bi prišel na cerkveni shod k njegovemu spovedavat, a zadela ga je nenadoma smrt. Ranjki bil je rojen Bovčan in je spadal pod Goriško nadškofijo. Tu je bil le v začasnem pokoju in je opravljal lahko službo. Na malo Gospojnico popoldne bil je pogreb, katerega se je udeležilo več duhovnov in mnogo ljudstva. N. v. m. p.

Glavni občni zbor Tominskega učiteljskega društva bo de v Tominu 29. dne septembra t. l. ob 9. uri zjutraj se sledečim sporedom: 1) Nagovor predsednikov 2) Poročilo o družtvenem delovanju v pretekli družtveni dobi 3) Pregled družtvenega računa 4) Volitev treh pogledovalcev računa 5) Volitev družtvenega odbora 6) Določitev kraja in časa prihodnjemu občnemu zboru 7) Morebitna predavanja poleg § 57 družtvenih pravil 8) Posamezni nasveti in predlogi; popraviljanje družtvenih pravil. Posebna povabila se ne razpošiljajo. Odbor.

Razpis službe. Deželni odbor razpisuje zopet izpraznjeno službo gospodinje v tukajšnji deželni gluhenemici z letno plačo 300 gl., s hrano in stanovanjem v zavodu.

Prosilke naj se oglasijo se svojimi vlogami do 30. septembra t. l. in naj se zanesljivimi dokumenti dokažejo neomadeževano obnašanje, starost, zmožnost za opravljanje gospodinjstva v takem zavodu in za nadzorovanje gojenk zvnaj šole. Deželni odbor, deželni glavar Coronini.

Bl. g. Avgust Šlegelj, akademično izobraženi slikar v Šturjah pri Ajdovščini, ki je sliko sv. Cirila in Metoda po naročbi „Slovenskega jezua“ za farno cerkev v Biljani izdelal, prejel je od družtvenega

občnega zbora dne 6. t. m. izraz zadovoljnosti in pohvale. Ta nadarjeni mladenoš bodi slavnemu občinstvu za slikarske izdelke toplo priporočen, toliko bolj, ker je Slovenec z dušo in s telesom!
And. Znidarčič, predsednik „Sl. j.“

Pri Voglarjih v občini Trnovski vdarila je strela ob 7 1/2 uri zjutraj v štiri hiše istočasno ter povzročila sledečo škodo: v dveh je ubila 4 živinčeta v drugih dveh pa ljudi omamila.

Toča. V saboto v 5. dan t. m. popoldne je toča veliko škodo napravila v Kctu (v občinah Kreda, Breginj, Sedlo) in na Drežnici.

Kotari pravijo, da je to pogostno nadlegovanje uim začelo z letom 1866, odkar so na laški meji gozde uničili. Glavna škoda je v tem, da vsaka nevihta rodovitno zemljo odnese.

Rimska grobišča v Selu. Zopet so odkrili tri grobišča na dvorišču že večkrat imenovane Berbučove Fatelovce. Sedaj so našli pri enem grobu ploščo iz opeke, jeden denar, jeden dobro ohranjen prstan (menda zlat) in jednako rinko za čevlje.

Politično „slovensko društvo v Mariboru“, kjer so politične razmere alične našim, sklicalo je 6. t. m. občni zbor, ki je bil prav dobro obiskovan. Med točkami, ki so se istega dne obravnavale, sta posebno zanimivi ona o južni železnici in ona o položaji Slovincem na Štajarskem. Sklenilo se je z vsemi sredstvi na to delati, da ravnateljstvo južne železnice vpele narodno enakopravnost na oni progji, ki poljejo slovenskih pokrajinah. O drugem vprašanju govoril je Božidar Rajč ter poudarjal, da se nemamo od Taaffejeve vlade z lepa ničesa nadejati; radi tega sprejel se je predlog, naj bi slovenski poslanci z dalmatinskimi vred osnovali Hohonwartovemu podrejen jugoslovanski klub, ki bi resno in odločno zahteval Slovincem one pravice, katere uživajo drugi narodi v Avstriji.

Sveta maša za mešani zbor s epremljivo orgel (ad lib) postavil in pred. g. g. Blažu Sokliču, župniku in knezoškofjskemu svotovalcu v vsi poniznosti poklonil Janez Carli, organist mestne farne cerkve v Skofjiloki op. 2. Cena 50 kr. 1885. Založil skladatelj. Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani. — Z veseljem naznanjamo to novo skladbo našega rojaka Šebroljčana, v kateri je prav melodijozno, priprosto in harmonično pravilno slovensko mašo (Bog pred Tvojim veličastvom) našim korom podaril. Maša je skoz in skoz izvzemši dva enoglasna stavka četverglasno stavljena. Svetovali bi mlademu skladatelju, da bi tu i tam četverglasni stav vrtil z enoglasnim in dvoglasnim, da bi vpletel kako priprosto imitacijo, kar bi skladbi dalo prijetno raznovrstnost in gibčnost. Sicer pa je maša prav cerkvena in lahka, zato je našim mešanim korom po deželi toplo priporočamo.

Naznanilo. Kot poverjenik „Matice Hrvatske“ štejem si v čast naprositi vse one p. n. gospode, ki ki so po meni k njej pristopili ali želijo še pristopiti, da mi blagovolé doposlata do 15 t. m. letnino v znesku 3 gl. — „Matice Hrvatske“ mi ni treba priporočati, ker se sama priporoča; njene letne v krašem jeziku spisane knjige prezanimivega zapopadka, ki so tudi takim Slovincem razumljive, kateri se niso nikoli hrvaščine učili, stanejo po tržni ceni okoli 10 gl. V slučaju, če bi letos premanjkalo za katere p. n. družtvenike knjig t. l., veljala bi vpisnina za prihodnje leto. — Za doposlani denar dobi se nemudoma pobotnica po pošti.

V Štandreži dne 2. septembra 1885.

FR. BAJT poverjenik „Matice Hrvatske.“

Banka „Slavija“ nam je poslala svoje poslovno poročilo za leto 1884.

Prepričali smo se iz njega, da je tudi v preteklem letu prav sijajno napredovala in si pridobila splošno zaupanje po vsi naši državi.

Članov je štela koncem preteklega leta 206.587. Njene poroštvene in rezervne zaloge so znašale 6.520.517 goldinarjev 97 kr., efektno premoženje pa 6.346.551 gl. 9 kr. Za škode je izplačala svojim članom od leta 1869. — torej v šestnajstih letih svojega obstoja — zares lepo svoto 9.180.901 gl. 14 kr.

Mi se iz srca radujemo na sijajnem uspehu tega velikega slovanskega zavoda, ter mu želimo tudi v bodočnosti kar največjega napredka.

Javna zahvala.

Blagorodni g. Andrej Komel pl. Sočobran, c. k. stotnik, poslal mi je 10 gl., katere naj vložim v tukajšno poštno hranilnico naj pridnejšim tukajšnjim učencem in učenkam, — danes pa 200 lepih podobice sv. Cirila i Metoda, da jih razdelim šol. mladini.

Ljuba dolžnost me zaradi tega veže, da se temu posebnemu šolskemu prijatelju, temu zelo iskrenemu domoljubu najsrčnejše zahvaljujem v imenu naših obdarjencev. Bog povrni plemenitemu gospodu stoter-nokrat!

V Solkanu 7. septembra 1885.

TOMAŽ JUG, nadučitelj.

Z malim velikim deseci je geslo današnjega časa. Temu kot v jaseh dokaz opazujemo na znane in obče priljubljene **R. Brandta** lekarničarja **Sv. carske kroglice** (Schweizerpillen). Sô stroškom 3 krajcarjev na dan si zamoreš prav prijetno, gotovo in neškodljivo svoje telo čistiti in tako celo vrsto bolezní zabraniti. Vsaka škatljica (po 70 kr. v lekarnicah) nosi kot etiketo bel križ v rdečem in ime **R. Brandta**.

Naznanilo.

Važno za vinogradnike in gostilničarje.

Ker se letos vina jako kvarijo in sicer deloma zaradi slabe lanske letine še bolj pa zaradi slabega in nemarnega oskrbovanja vin, skoro ne mine dan, da bi ne prašal jeden ali drugi za „čistilni stroj“ (filtrirni aparat), s katerim bi rešil vino, ako je še mogoče. Ker pa naša kmetijska šola do zdaj tega stroja ni imela, za to ga je voditeljstvo dalo narediti iz bakra pri g. Kolaricu v Gorici, ter se z njim sedaj vsako delo prav dobro opravlja.

Tak stroj si zamore vsakdo na naši šoli izposoditi, če le dá voditeljstvu dovolj poročstva.

Ker pa mnogi s tem strojem ne znajo ravnati, zato ponudi voditeljstvo rado jednega učenca, kateri bo vse delo ravnal. Po dokončanem delu pa se dá po močini vina pčeno primerna odškodnina za njegov trud; ravno tako se plača šoli od stroja za vsaki Hektol. vina po 20 kr.

Voditeljstvo slovenskega oddelka deželne kmetijske šole
Za voditelja:
F. R. Ž E P I Č.

POTNIKE IN BLAGO

spravlja v

Ameriko

najbolje in najceneje

Arnold Reif, na Dunaji, I. Kolowratring h. št. 9
(Najstarejša firma te vrste.)

SEJEM V TOMINU

za živino, poljske pridelke, gospodarsko in kmetijsko orodje, štacunsko blago i. t. d. bode na **SV. MATEVŽA** dan 21. sept. in na **SV. JURJA** dan 23. aprila vsako leto.

V Tolminu 2. sept. 1885.

Županstvo.

ANTON POTATZKY

V GORICI

obširna in mnogovrstna zaloga
novinberških, galanterijskih, malih reči in igrač
na debelo in na drobno.

Največi izbor blaga za raznoščke (havzarje), kramarje, črevljarje in krojače, potem molkov, svetih podob itd. dišav, mil itd.

Posebnost:

VRTNA SEMENA

najodličnejših plemen.

PRODAJALNICA: Gorica, via Rastello št. 7 nasproti c. k. loterijni kolektari.

Na znanje.

Prodajalnica divjačine in kuretnine

„PRI DIVJEM PETELINU“

se je preközla iz ulice **Via Morelli**, v ulico **Via del Municipio h. št. 8.**

EQUITABLE

zavarovalna družba za življenje,
ustanovljena leta 1859.

Skupna glavica konec leta 1884 145,404.813 gl.
Razdelilo se zavarovanim leta 1884 8,041.979 „
Stanje zavarovanj konec leta 1884 83,699 polic.
Za znesek 773,522.928 gl.

V poročstvo avstrijskim zavarovancem položenih je pri danajski banki „Union“ 105.000 gl. v avstrijskih državnih dolžnih pisnih z obrestmi 5%.

Vse police „Equitable“—ove so po treh letih nepreklicljive, to je: ko preteče ta obrok, „Equitable“ plača zavarovano vsoto tudi tedaj, če kdo umrje v dvoboji, po samomoru ali v sled postavne obsodbe ali če kateri podatki v oglasu se pokažejo neresnični. „Equitable“ ne zahteva nikakih spričevanj in plača nemudoma ko je potrjena smrt. Vse dobiček pripada zavarovancem (leta 1884 bilo je razdeljenih 8,041.979 gl.) in na navadne police plača se v gotovini uže po drugem vplačilu premija (vsakoletnega doneska na račun zavarovalnega lista ali police) pri policah, **dosmrtno rente** ali **polovične dosmrtno rente** (prihodkov) se pa nakupiči in se izplača konec zavarovane dobe.

Vzgleđ v pojašnjenje načrta polovične dosmrtno rente. Za zavaravne po tej lestvici v znesku 20.000 gl., sklenjeno v 43. letu, iznaša na podlagi pogojev, veljavnih pri načrtu za **polovično dosmrtno rento**, za dobo 15 let vsakoletni premij (vplačilo) 983 gl. 80 kr.; v 15 letih tedaj 14.757 gl.

Po raznih računih iznašala bi vsota zavarovanca pri **zalogu polovične dosmrtno rente** po preteklih 15 letih blizu 7.890 gl., katero zavarovavec lahko obrne po eni štirin potij, navedenih v uvodu, namreč:

1. proda svojo polico z dobički in pravicami družbi, in v tem slučaju bi dobil najbrže okolo 19.180 gl., s katerimi se uničijo njegove pravice do družbe;

2. ali pa dobi zavarovavec namesto svoje izvirne police drugo, ki je že popolnoma vplačana, ki zapade ob smrti in ki dosega blizu vsoto 34.000 gl.;

3. ali pa se odpove svojim koristim (dobičkom), polica zapade ob smrti za 20.000 gl. in družba mu plačuje do smrti rento v znesku blizu 818 gl. na leto;

4. ali pa zavarovavec dobi v gotovini nakupičeni dobiček okolo 7.890 gl. in za polico se plača ob njegovi smrti 29.009 goldinarjev.

Nadaljna pojasnila daje **R. M. VERVEGA**, menjalec v ulici mestnega vrta (Via Giardino), h. št. 5, ki je zastopnik za Gorico in deželo.

CVET ZOPER TRGANJE

po dr. Maliči

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliči“ z zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Gospodu pl. Trnkóczy-ju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezní na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in uže več dnij niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je čudovit vseh, da so se po kratkej rabi oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednakej bolezní priporočam. Vašej blagorodnosti pa izrekam najprisrčnejšo zahvalo z vsem spoštovanjem udani

Frane Jug, posestnik v Šmarji pri Celji.

Planinski zeliščni sirup kranjski, izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prane in pljučne bolečine; 1 steklenica 56 kr. Koristnejši n-ogo vsi v trgovinah se nahajajoči soki in širopi.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv., ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavobol, otrpnenih udih, skaznem žledoci, jetrnih in obstrpi boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gold. 5 kr. Manje od enega zavoja se s pošto ne razpošil.

Naročila se izvrše: najhitreje s poštnim povzjetjem in Adresa je:

Lekarna **TRNKOCZY-ja** na Mestnem trgu v Ljubljani.

Gotov pomoček.

Vsako dobi plačilo hitro nazaj, ako bi ostal moj gotovi

ROBORANTIUM (pomoček, da brada raste,)

brez uspeha. Ima tudi gotov uspeh proti pleši, izpadanju las, luskinasti glavi in osivljenju las. Uspeh je gotov po nekaterem drgnenju. Deluje hitro. Izvirne steklenice razposilja po 1 gl. 50 kr., steklenico za poskušnjo po 1 gl. I. G. o. l. i. c. h. v Brnu. Zalogo: v Gorici: Cristofoletti, lekar; v Trstu: Pavel Rocca, lekar v mestni palači; v Ljubljani: Ed. Mahr; v Zadru: N. Androvich.

Roborantium rabi se pogosto z uspehom tudi proti slabosti spomina in bolesti v glavi, kar se lahko dokaže sô spričevali in zahvalami.

NB. V imenovanih zalogah dobi se tudi ustna karpaska voda Grolichova, gotova pomoč zoper vsakršno bolezen zob, neobhodno potrebna, da se ohrani njih lepota, izvrstno sredstvo, da se ohranijo in čistijo zobje, usta in lesna, sestavljena iz zdravilnih korenin moravskih Karpat; prave steklenice po 60 kr.

Neka gospodična

daja poduk v čipkanji (Spitzenklöppelein). Natančneje c tem se zvê pri vodstvu Hilarianske tiskarne Via Monache št. 14.

Blagorodni gospod! Polen hvaležnosti naznanjam Vam predober uspeh Vašega menitnega dr. Rosa življenskega balzama. 5 let trpinčih je moje soprogo strašna želodčna bolezen, ki se je v zadnjih 2 letih tako pomnožila, da je je pogosto prejemil kré, posebno to leto so se ponavljali vsakih 8—14 dnij in so trpeli po 18—20 ur. Vsa zdravlja in ves trud bil je zavrežen; najmanjšega uspeha nismo mogli doseči, ker bolezen se je vekšala od tedna do tedna in je izročila še drugih boleznij, namreč zlatenico in kró v maternici, kateri jej je delal posebno ob času čiščenja neizrekljivo bolečine, tako da je bila uže večkrat blizu smrti. Vsi, ki so je poznali, so se ji čudili, kakor da bi bila prišla iz groba, in res bila je bolj podobna duhi ko živemu bitju, dokler nisem kupil na priporočilo nekaterih prijateljev nekaj steklenic Vašega čudo uspešnega dr. Rosa življenskega balzama v lekarni v M. Schönbergu, kateri jej ni le težav zmanjšal, ampak tudi popolno zdravje podelil, tako da čvrsta in zdrava opravlja vsa svoja dela. Zahvaljujaje se Vam oba, jaz in soproga, za čudni uspeh Vašega izvrstnega dr. Rosa življenskega balzama, štejeva si v čast, priporočati vsakteremu, ki trpi na takih bolečinah, naj dr. Rosa življenski balzam rabi pred vsakim zdravilom. Z vsem spoštovanjem znamujeva se Vam prehvaležna

v Reitendorfu pri M. Schönbergu, 28. dec. 1880
Franc Münnich s soprogo.

Nagla in gotova pomoč za želodčne bolezní in njih nastopke.

Ohranitev zdravlja

je odvisna zgolj od ohranitve in pospeševanja dobrega prebavljanja, ker ta je glavni pogoj zdravja in telesnega in dušnega dobrega čutenja. Najbolj potrjeno **DOMAČE ZDRAVILLO**, prebavljanje vrediti, doseči primerno mešanje krvi, odpraviti pokvarjene nezdrave krvne dele, to je uže več let spl. znani in priljubljeni

dr. ROSA življenski balsam.

Napravljen iz najboljših, zdravniško najkrepkejših zdravilskih zelišč, potrjen je posebno kakor gotova pomoč pri vseh slabostih prebavljanja, posebno pri preagdanju, po kislem dišečim riganju, napanjanju, bluvanju, pri bolečinah v telesu in želodcu, želodčnem króu prebavljanju žalodca z jedmi, zastitjenju, krvnem navalu, hemeroidah, ženskih boleznih, boleznih v črvih, hipohondriji in melanholiji (vsled slabega prebavljanja); on oživlja vso delavnost prebavljanja, dela zdravo in čisto kri in bolno telo dobiva zopet poprejšno moč in zdravje. Vsled te izvrstne moči je postal gotovo in potrjeno ljudsko domače zdravilo ter se sploh razširil.

1 steklenica 50 kr., dvojna steklenica 1 gl.

Na tisoče pohvalnih pisem lahko vsak pregleda. Pošilja se na frankirana pisma proti povzjetju zneska na vse strani.

SVARJENJE!

Da se izogonejo neljubim napakam, zato prosim vse p. n. gg. narcénike, naj povesodi izrečno dr. Rozov življenski balzam iz lekarni B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rozovega življenskega balzama.

Pravi dr. Rosa življenski balzam

dobi se samo v glavni zalogi izdelovalca B. Fragner-ja, v lekarni „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—3. — V GORICI: G. Cristofoletti, lekarničar; G. B. Pontoni, lekarničar; B. Kürner, lekarničar. A. de Gironeci lekarn. V OGLEJI: Damaso d'Elia. — V TRSTU: P. Prendini, lekarničar; G. Foraboschi, lekarničar, J. Serravallo; Ed. de Leitenburg, lekarničar. Ant. Suttina — V ZAGREBU: C. Arazim, lekarničar.

Vse lekarni in večje trgovine s materialnim blagom v Avstro-Ogerskej imajo zalogo tega življenskega balzama.

TAM SE TUDI DOBI:

Pražko domače mazilo zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prsa vnajejo, ali strdijo, pri bulah vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, pri črvu v prstu in pri nohtanj, pri izlezah, oteklinah, pri zmaščenju, pri morski [mrtvi] kosti zoper revmatične otekline in putiko, zoper kronično vnetje v kolnih, rokav, v ledji če si kdo nogo spahne, zoper kurja česa in potne noge, pri razkopanih rokav, zoper lišaje, zoper otekline po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zoper raka in vneto ložo ni boljšega zdravila, ko to mazilo.

Zaprte bule in otekline se hitro ozdravijo; kjer pa ven teče, potegne mazilo v kratkem vso gnojico na-se, in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga in ker se po njem rana prej ne zaceli, dokler ni vsa bolna gnojica ven potegnena. Tudi zabrani rast dirvega mesa in obvaruje pred snetom (črnim prisadom); tudi bolečine to hladilno mazilo potiši. — Odprte in tekoče rane se morajo z mlačno vodo umiti po-em se le se mazilo na nje prilepí. Škatljice se dobodo po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano odsirani naglušnost, po njem se dobi tudi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gl. a. v.